

Bygg i trä

Bygg i trä genomförs av Skogsindustrierna i samarbete med bygg- och trävaruhandeln.

Byggbeskrivningarna och bygg-dvdfilmerna är uppdelade i fyra serier: **invändigt**, **utvändigt**, **renovering** och en **allmän** om material, tillbehör och hobbysnickerier. Alla byggbeskrivningar finns också på vår hemsida. Där finns även en interaktiv tjänst som ger möjlighet att måttanpassa utvändiga byggprojekt efter egna förutsättningar samt skriva ut arbetsritningar, materialspecifikation och underlag för bygglovsansökan.

För fler tips och idéer om god träanvändning besök:

www.byggbeskrivningar.se

Allmänt

- Bygglov Bygganmälan*
- Bra att veta om impregnerat trä*
- Nymålning
- Måla utomhus*
- Bra att veta om trä*
- Skruv- och Spikguide*
- Snickerskola*
- Måla inomhus
- Bra att veta om limträ
- Limträ – Dimensioneringstabeller
- Bra att veta om träskivor

Utvändigt

- Altan*
- Trädäck på mark*
- Bryggor*
- Carport*
- Tilläggsisolering av fasad*
- Garage*
- Boden*
- Trappor*
- Grindar*
- Staket och plank*
- Bockar*
- Enkelboden*
- Enkelstugan*
- Tak över uterum*
- Trädgårdsmöbler*
- Lekstuga*

- Förstukvist*
- Lusthus*
- Utedass*
- Trädgårdskompost*
- Cykelförråd*
- Utvändiga träpaneler
- Skateboardramper
- Jakttorn
- Gästboden
- Relaxboden
- Trädgårdsboden

Invändigt

- Bastu*
- Invändiga träpaneler*
- Lägga trägolv*
- Snickra med limfog
- Montera lister och profiler

Renovering

- Byta fönster*
- Montera dörr*
- Bygga innervägg*
- Takpåbyggnad
- Tillbyggnad

Faktablad: Så här många löpmeter behöver du till 1 m²

* Finns även som film i Bygg i trä-boxen (bygg-dvdfilmerna)

Innehållet i byggbeskrivningen bygger på information som tillhandahållits av olika experter och materialleverantörer. Föreningen Sveriges Skogsindustrier tar inte något ansvar för skada som må orsakas på grund av innehållet i byggbeskrivningen.

Rättigheterna till innehållet i denna byggbeskrivning tillkommer Föreningen Sveriges Skogsindustrier. Innehållet skyddas enligt upphovsrättslagen. Missbruk beivras. Kopiering av innehållet är förbjudet.

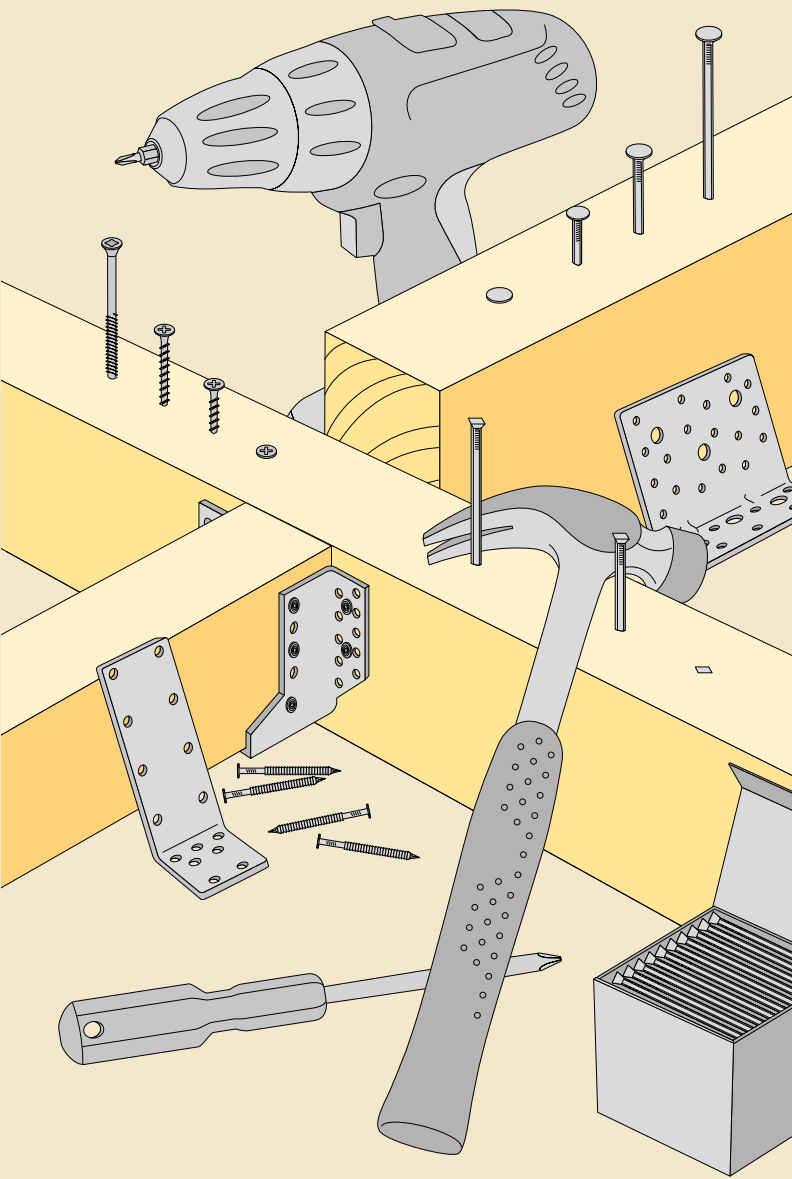
© Föreningen Sveriges Skogsindustrier, 2009

Cirkapris 20 kronor

Skruv- och Spikguide

1 Att tänka på när du spikar

- Kommer spiken att utsättas för väta?
- Vad är det för underlag?
- Vilket material ska jag fästa?
- Ska jag spackla eller måla sedan?

Spiken bör tränga in i underlaget cirka 2,5 gånger tjockleken på det material som fästes (gäller trä mot trä).

Vid spikning av lister med mera som ska spacklas och målas bör dyckert användas. Använd alltid dyckert vid dold spikning.

Vid spikning i betong ska spiken tränga in i betongen 15–20 mm för att få bästa grepp.

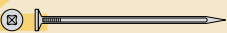
Blanda aldrig olika metaller med varandra, till exempel lättmetallspik på kopparplåt.

Använd alltid varmförzinkad spik utomhus och rostfri spik i speciellt utsatta lägen.

Den totala spikkostnaden kan under vissa betingelser vara lägre för kamgångad spik än för räfflad spik därför att antalet spikar oftast kan minskas.

Alla mått är i mm där inget annat anges.

2 De vanligaste spiktyperna

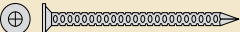
Trådspik. Räfflat skaft, flat huvud. Den vanligaste spiktypen för byggnads- och snickeriändamål, till exempel regelverk, takstolar och byggnadsställningar.

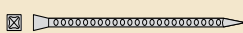
Dyckert. Räfflat skaft, koniskt huvud. Används där huvudet ska vara försänkt, till exempel vid dold spikning.

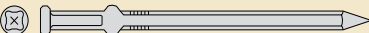
Pappspik. Runt skaft, flat huvud. Används till takpapp och asfaltboard.

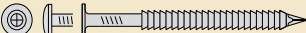
Huggen spik. Runt hugget skaft, flat försänkt huvud. Används där extra god fästförmåga krävs, till exempel vid spikning av gipsskivor på träreglar.

Huggen räfflad dyckert. Räfflat och hugget skaft, koniskt huvud. Används till spikning av bland annat spånskivor och hårda träfiberskivor.

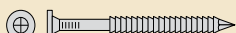
Dubbelhuvad spik. Räfflat skaft, dubbelhuvad. Används till bland annat formsättning och tillfälliga konstruktioner, till exempel stomsträvor under byggnadsskedet.

Kamspik. Runt kamgångat skaft, flat eller lågkullrigt huvud. Används där höga krav ställs på utdragshållfastheten.

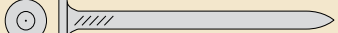
Klammerspik. Runt kamgångat skaft, svagt kullrigt huvud. Används inom plåtslageriet, exempelvis till fönsterbleck och fotplåt.

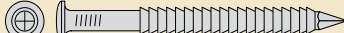
Ankarspik. Runt kamgångat skaft, flat försänkt huvud. Används i kombination med byggbeslag.

Lackerad trådspik. Räfflat skaft, lågkullrigt huvud. Används till spikning av färdigmålade snickerier.

Slagspik. Runt skaft, flat huvud. Används i samband med hårda material, såsom betong och tegel.

Rostfri kamspik. Runt kamgångat skaft, svagt kullrigt huvud. Används i fuktig och korrosiv miljö och där det ställs höga krav på utdrags-hållfasthet.

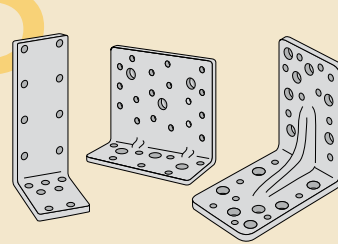

Rostfri trådspik. Räfflat skaft, flat huvud. Används bland annat till ytterpanel och staket i impregnerat virke eller i övrigt där en säker och långlivad infästning krävs.

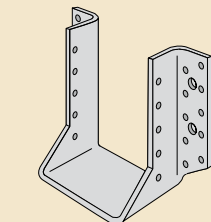
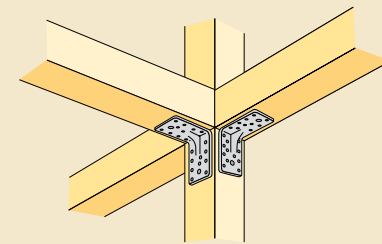

Rostfri dyckert. Räfflat skaft, koniskt huvud. Används till samma ändamål som rostfri trådspik men där försänkt huvud krävs.

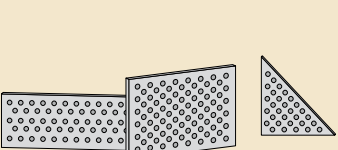
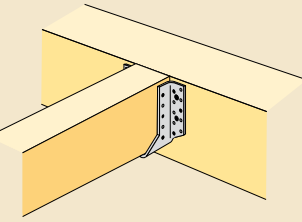
3 Byggbeslag

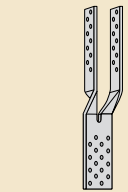
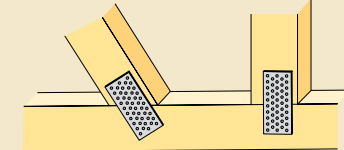
VINKELBSLAG

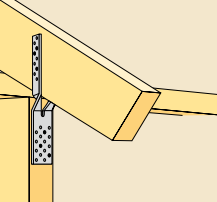
BALKSKO

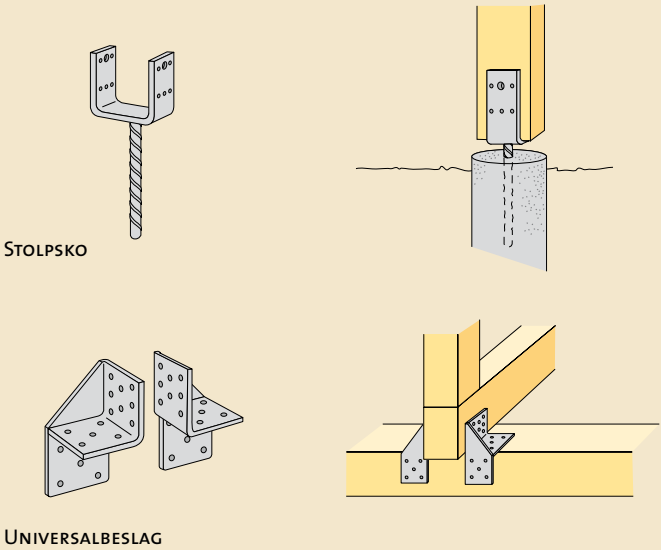

SPIKNINGSPLÅTAR

GAFFELANKARE

4 Innan du börjar skruva

Utvecklingen och användningen av skruv har de senaste åren ökat markant. Nya förbättrade typer av skruv kommer ständigt och användningsområdet breddas. Med denna skruvguide presenterar vi utförligt information om att skruva i trä. Många av skruvleverantörerna har olika specialskruvar, varför denna skruvguide är generell. För mer information från respektive leverantör, se deras hemsidor på Internet.

- www.essve.se
www.grabber.se
www.gunnebo.se
- www.gyproc.se
www.kartro.com

Skruvens utformning för infästning i trästomme

Här följer några generella råd, tips och alternativ på skruvsortiment vid val av skruv i trästomme.

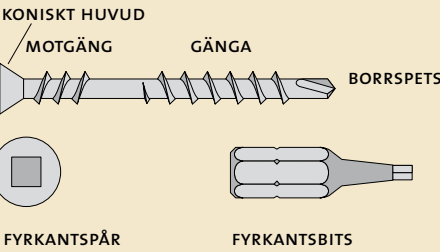
- Längd:** Tumregel: dubbla längden av det man ska skruva fast.
- Gänga:** Delgängad: skruvstammen närmast huvudet ogängad (trä/spånskiva/plywood). Helgängad skruv: (normalgips).
- Vanligaste ytbehandling:**
Invändigt: elförzinkad, fosfaterat, gulkrom, vitlack.
Utvändigt: Zink/Nickel C4, varmförzinkat, rostfritt, rostfritt/syrafast.
- Huvud:** Koniskt: ofta rillor under huvudet för försänkt montage i trä/spånskiva/plywood/medel/hård träfiberskiva. Platt: för synliga montage och utvändigt. Trumpet: för invändiga gipsskivor.
- Spår:** Rakt spår, krysspår (Philips och Pozidrive), fyrkantsspår, insex- eller torxspår.
- Spets:** Borrspets: så kallad självborrande skruv, behöver inte förborras. Gängad spets: för gips- och spånskivor. Fibercuts-spets: används vid hårda material, till exempel spånskivor. Trubbig spets: så kallad spikspets medför mindre risk för sprickbenägenhet i virket än gängad spets.

- Bits:** I stället för skruvmejsel, använd skruvdragare och bits för enkel och snabb infästning. Bits ingår ibland i skruvförpackningen.
- Övrigt:** Det finns midjehölster för skruvdragare som underlättar arbetet med att alltid ha nära till skruvdragaren. Varvtal maximalt 2500 varv/minut. Det finns även vaxade skruvar för lättare skruvning. Skruv med motgång närmast under huvudet minskar fiberresning och ökar mothållet.

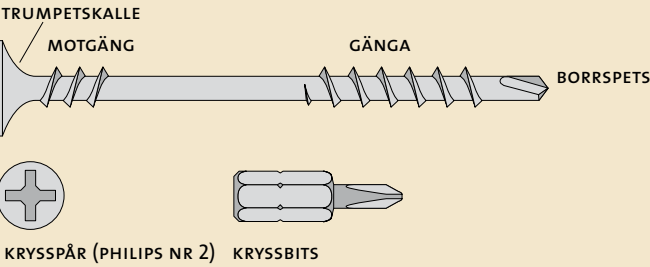
Att tänka på när man skruvar

- Invändigt trägolv:** belasta golvbrädan mot underlaget vid montage för minskat golvknarr.
- Utvändig träfasad:** lockbrädan skruvas i spiklätten, inte i bottenbrädan.
- Trall:** sicksack-skruva varannan sida längs trallkanten för snabbare och enklare montage.

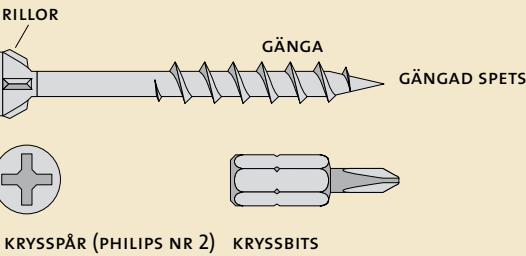
Exempel på panel/listskruv

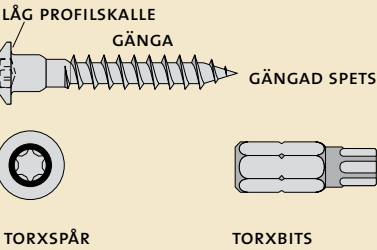
Exempel på trall/panelskruv

Exempel på spån/träfiberskruv

Exempel på ankarskruv

5 Fördelarna med skruvning

- Dragkrafterna klaras bättre än spik.
- Demonteringen är enkel, virket förstörs inte utan går att återanvända.
- Risken att virket spricker vid infästning nära virkesända (vid självborrande skruv) är mindre.

Val av rätt skruv i trästomme

Tabellen är generell. Ytbehandling, skruvlängd med mera kan variera något beroende på olika leverantörer. Kontrollera leverantörens anvisningar. Vid motstridiga uppgifter gäller leverantörens anvisningar före denna tabell.

Tjocklek (mm)	Skrucas i trästomme	Vanligt förekommande ytbehandling	Minsta längd	Övrigt	Max c-avstånd mellan skruv	Antal/m²
Invändigt		Elförzinkat = min. 5 µm skikttjocklek Fosfaterat = min. 96 tim. saltsprejtest				
Golv: Bjälkar c 600						
22	Golvspånskiva	Elförzinkat, fosfaterat	50	1) 2)	200	ca 18
13	Golvgipsskiva	Elförzinkat, fosfaterat	30	1) 2) Trumpetskalle	300	ca 15
14	Furugolv	Elförzinkat, fosfaterat	28	1) Spec. skruv	400	ca 25
20–22	Furugolv	Elförzinkat, fosfaterat	44	1) Spec. skruv	600	ca 15
25	Furugolv	Elförzinkat, fosfaterat	47	1) Trumpetskalle	600	ca 15
30	Furugolv	Elförzinkat, fosfaterat	62	1) Trumpetskalle	600	ca 15
Vägg/tak						
12–16	Träpanel	Elförzinkat, fosfaterat	30	1)	600	ca 17
22	Träpanel	Elförzinkat, fosfaterat	40	1)	600	ca 17
12	Trällister	Elförzinkat, gul/vitlackerad	25	1)	400	ca 3 st/m.
13	Normal gips, 1 lager	Elförzinkat, fosfaterat	30	Trumpetskalle	3)	18–20
13	Hård gips, 1 lager	Elförzinkat, fosfaterat	32	1) 4) Trumpetskalle	3)	3)
12	Spånskiva/plywood	Elförzinkat, fosfaterat	28	1) 2)	3)	18–20
12	Hård/medel träfib.skiva	Elförzinkat, fosfaterat	35	1) 2)	3)	18–20
12	Cementstab. träskivor	Elförzinkat, fosfaterat	35	1) 2)	3)	3)
19	Spånskiva/plywood	Elförzinkat, fosfaterat	40	1) 2)	3)	3)
19	Hård/medel träfib.skiva	Elförzinkat, fosfaterat	40	1) 2)	3)	3)
Utvändigt		Varmförzinkat = min.50 µm skikttjocklek				
22	Trallvirke	Zink/Nickel C4, rostfritt, Vfz	40	1) 2)	400	ca 47/24
28	Trallvirke	Zink/Nickel C4, rostfritt, Vfz	51	1) 2)	600	ca 35/17
34	Trallvirke	Zink/Nickel C4, rostfritt, Vfz	70	1) 2)	600–800	ca 35/17
22	Träpanel	Zink/Nickel C4, rostfritt, Vfz	48	1)	600	ca 35
22	Lockbräda/locklist	Zink/Nickel C4, rostfritt, Vfz	65	1)	600	ca 35/15
34	Läkt för träpanel	Zink/Nickel C4, rostfritt, Vfz	70	1)	600	ca 15
9	Utvändig gips	Zink/Nickel C4, rostfritt, Vfz	30	Platt huvud	3)	18–20

- Delgänga. Skruvstammen närmast huvudet ogängad, minst lika med tjockleken på materialet som fästs in.
- Rillor under huvudet, fräser ur och försänker skruven lättare vid hårda material.
- Enligt leverantörens anvisningar. Olika c-avstånd runt kanter och på mittenrader. Krav på stomstabilisering/brandkrav kan förekomma, vilket medför tätare c-avstånd och eventuellt flera lager skivor.
- Speciell skruv för hårdgips.

Exempel på dimensioner och kvaliteter

Alla mått är i mm där inget annat anges.

Vattbräda
Hyvlat, 22 x 120–145, sort G4-o/ G4-1, gran alternativt impregnerat klass NTR/AB. Rostfri trådspik 60-2,3, c 150, eller rostfri kamspik 50-2,3, alternativt träskruv längd cirka 44, c 200. Ytbehandling: Zink/Nickel C4, rostfritt, rostfritt/syrafast, varmförzinkat.

Vindskiva
Finsågad yta, 22 x 120–145, sort G4-o/G4-1, gran. Ihopspikas med varmförzinkad trådspik 75-2,8 sicksackvis, c 150 och infästes till tak enligt bygghandlingarna, alternativt träskruv längd cirka 44, c 200. Ytbehandling: Zink/Nickel C4, rostfritt, rostfritt/syrafast, varmförzinkat.

Räcketöverliggare
Hyvlat, 34 x 95, sort G4-o/G4-1, gran, alternativt impregnerat klass NTR/A eller NTR/AB. Rostfri trådspik 100-3,4 eller rostfri kamspik 75-3,1, alternativt träskruv, längd min. 60. Ytbehandling: Zink/Nickel C4, rostfritt, rostfritt/syrafast, varmförzinkat.

Spjåla
Finsågad yta, 22 x 95, sort G4-o/ G4-1, gran. Rostfri trådspik 75-2,8 eller rostfri kamspik 60-2,5, alternativt träskruv längd min. 45. Ytbehandling: Zink/Nickel C4, rostfritt, rostfritt/syrafast, varmförzinkat.

Staketbräda
Finsågad yta, 22 x 120–145, sort G4-o/G4-1, gran. Rostfri trådspik 75-2,8, alternativt träskruv längd min. 45. Ytbehandling: Zink/Nickel C4, rostfritt, rostfritt/syrafast, varmförzinkat.

Överliggare
Hyvlat, 45 x 95–145, sort G4-2, gran, alternativt impregnerat klass NTR/AB. Rostfri trådspik 125-4,0, alternativt träskruv längd min. 80. Ytbehandling: Zink/Nickel C4, rostfritt, rostfritt/syrafast, varmförzinkat.

Tvärregel
Hyvlat, 45 x 95, sort G4-2, gran, alternativt impregnerat klass NTR/AB. Vinkelbeslag för infästning av tvärreglar till stolpar. (Rostfri) ankarspik (R) 40-4,0, alternativt ankarskruv längd 40. Ytbehandling: rostfritt.

Väggskiva
Utvändiga gipsskivor: huggen elförzinkad spik, alternativt gipsskruv, längd cirka 30. Ytbehandling: Zink/Nickel C4, rostfritt, rostfritt/syrafast, varmförzinkat.

Underlagstak
Råspont, 17 x 95, sort G4-2, täckande bredd 85. Spikas med 2 stycken varmförzinkade trådspik 60-2,3 i varje takstol.

Nockbräda
Hyvlat, 45 x 120–145, sort G4-2, gran. Skråspikas med varmförzinkad trådspik 125-4,0.

Takstol
Hyvlat K-virke, c 1200. Förbindningar utförs med till exempel spikningsplåtar och ankarspik eller ankarskruv enligt ritning om ej förtillverkade spikplåstakstolar används. Takstolsförankringar: lämpliga byggbeslag väljs. Alternativt kan bandstål och ankarspik användas enligt ritning.

Ströläkt
Sågat, 25 x 25, sort G4-3. Spikas c 250 med varmförzinkad trådspik 40-1,7, alternativt träskruv längd cirka 37. Ytbehandling: Zink/Nickel C4, rostfritt, rostfritt/syrafast, varmförzinkat.

Underlagspapp
Spikas med varmförzinkad pappspik 20-2,1.

Bärläkt
Sågat, 25 x 38, sort G4-2. Spikas med 1 styck varmförzinkad trådspik 75-2,8 i varje korsningspunkt, alternativt träskruv längd cirka 70. Ytbehandling: Zink/Nickel C4, rostfritt, rostfritt/syrafast, varmförzinkat.

Nockpanna
Förankras med rostfri trådspik 100-3,4 eller 125-4,0, alternativt specialskruv längd 85–100. Ytbehandling: Zink/Nickel C4, rostfritt, rostfritt/syrafast, varmförzinkat.

Nedre och yttre pannrad
Förankras med rostfri trådspik 100-3,4 eller rostfri kamspik 75-3,1, alternativt specialskruv längd cirka 80. Ytbehandling: Zink/Nickel C4, rostfritt, rostfritt/syrafast, varmförzinkat.

Knutbräda
Finsågad yta, 22 x 120–145, sort G4-o/G4-1, gran. Till väggreglar spikas med varmförzinkad trådspik 100-3,4, alternativt träskruv längd cirka 80. Knutbräderna spikas ihop med varmförzinkad dyckert 60-2,3, c 150, alternativt träskruv längd cirka 45, c 200. Ytbehandling: Zink/Nickel C4, rostfritt, rostfritt/syrafast, varmförzinkat.

Foder
Finsågad yta, 22 x 120–145, sort G4-o/G4-1, gran. Varmförzinkad trådspik 75-2,8, alternativt träskruv längd 48–60. Ytbehandling: Zink/Nickel C4, rostfritt, rostfritt/syrafast, varmförzinkat.

Innerväggspanel
Profilhyvlat, 15 x 70–120, sort G4-o/ G4-1. Spikas med 1 styck dyckert 50-2,0 i varje regel, alternativt träskruv längd cirka 34–45. Ytbehandling: elförzinkat, fosfaterat.

Ytterpanel
Bottenbräder: finsågad yta, 22 x 145–170, sort G4-o/G4-1, gran. Spikas centriskt med varmförzinkad trådspik 75-2,8, alternativt träskruv längd 48–60. Ytbehandling: Zink/Nickel C4, rostfritt, rostfritt/syrafast, varmförzinkat. Lockbräder: finsågad yta, 22 x 95–120, sort G4-o/G4-1, gran. Spikas med 2 stycken varmförzinkade trådspik 100-3,4 per regel, alternativt skruvas med 2 stycken träskruvar, längd 75–90 per regel. Ytbehandling: Zink/Nickel C4, rostfritt, rostfritt/syrafast, varmförzinkat. (Spikarna/ skruvarna ska inte gå igenom bottenbräderna).

Hammarband
Hyvlat K-virke, 45 x 95–145. Skarvar: varje ände och varje väggregel spikas med minst 2 stycken trådspik 100-3,4.

Syll
Hyvlat, 45 x 95–145, sort G4-2, eventuellt impregnerat klass NTR/A.

Väggregel
Hyvlat K-virke, 45 x 95–145, c 600. Skråspikas till syll med 2 + 2 stycken trådspik 100-3,4. Tillfälliga stomsträvor för betryggande vindavstyrning av regelstommen spikas med dubbelhuvad spik 100-3,7.

Golvbjälke
Hyvlat K-virke, 45–70 x 195–220, c 600 eller enligt ritning. Upplag: skråspikas till syllen med rostfri trådspik 125-4,0. Skarvar: utförs enligt ritning med till exempel spikningsplåtar och ankarspik, alternativt ankarskruv. Krysskolvning: utförs enligt ritning (till exempel 34 x 45 som spikas i varje ände och korsningspunkt med 2 stycken trådspik 100-3,4).

Golvträ
Slätspont, 27 x 95–145, sort G4-o/ G4-1, täckande bredd 85–135. Spikas med 1 styck dyckert 75-2,8 i varje golvregel, alternativt specialgolvskruv längd cirka 60. Ytbehandling: elförzinkat, fosfaterat.

Bjälke
Hyvlat K-virke, 45 x 220, impregnerat klass NTR/A, c 600. Infästes enligt ritning.

Spikregel
Hyvlat, 34 x 45 eller 45 x 45, sort G4-2. Varje ände och varje korsningspunkt spikas med trådspik 100-3,4 som slås i snett, alternativt träskruv längd min. 80. Ytbehandling: Zink/Nickel C4, rostfritt, rostfritt/syrafast, varmförzinkat.

Kortling
Hyvlat, 45 x 95–145, sort G4-2, c 600. Spikas/skruvas till varje regel med minst 2 stycken trådspik 100-3,4, alternativt minst 2 stycken träskruv längd min. 80. Ytbehandling: Zink/Nickel C4, rostfritt, rostfritt/syrafast, varmförzinkat.

5 bygg- och trävaruhandlare hittades

Borgunda Bygghandel AB

Postadress:

Odengatan 3

521 43 FALKÖPING

Tel: 0515-101 82

Fax: 0515-101 77

Län: 14 Västra Götaland län

Webbsida: www.borgunda.se

Borgunda Bygghandel AB

Postadress:

PI 15371

541 93 SKÖVDE

Tel: 0500-44 54 80

Fax: 0500-45 11 44

Län: 14 Västra Götaland län

Webbsida: www.borgunda.se

Borgunda Bygghandel AB

Postadress:

Ramstorpsvägen

522 32 TIDAHOLM

Tel: 0502-198 80

Fax: 0502-100 33

Län: 14 Västra Götaland län

Webbsida: www.borgunda.se

Borgunda Bygghandel AB

Postadress:

Tistelvägen 2

531 71 VINNINGA

Tel: 0510-48 54 80

Fax: 0510-508 88

Län: 14 Västra Götaland län

Webbsida: www.borgunda.se

Borgunda Bygghandel AB /Marbodal Center Tidaholm

Postadress:

Vulcans väg 2

522 32 TIDAHOLM

Tel: 0502-65 35 00

Fax: 0502-65 35 09

Län: 14 Västra Götaland län

Webbsida:

Föreningen Sveriges Skogsindustrier garanterar inte att byggnadsbeskrivningarna på denna webbplats är fria från fel eller brister. Användning av byggnadsbeskrivningarna som erhålls från webbplatsen sker på egen risk.

Såvida inte annat föreskrivs i tvingande lag, ansvarar Föreningen Sveriges Skogsindustrier inte för några direkta eller indirekta förluster som kan uppkomma i samband med användande av byggnadsbeskrivningarna.

Rättigheterna till innehållet på denna byggbeskrivning tillkommer Föreningen Sveriges Skogsindustrier. Innehållet skyddas enligt upphovsrättslagen.

Kopiering av innehållet är förbjudet.

© Föreningen Sveriges Skogsindustrier, 2013